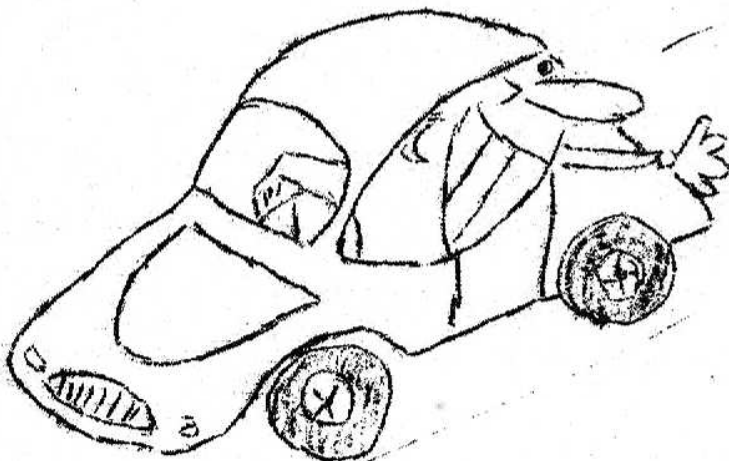
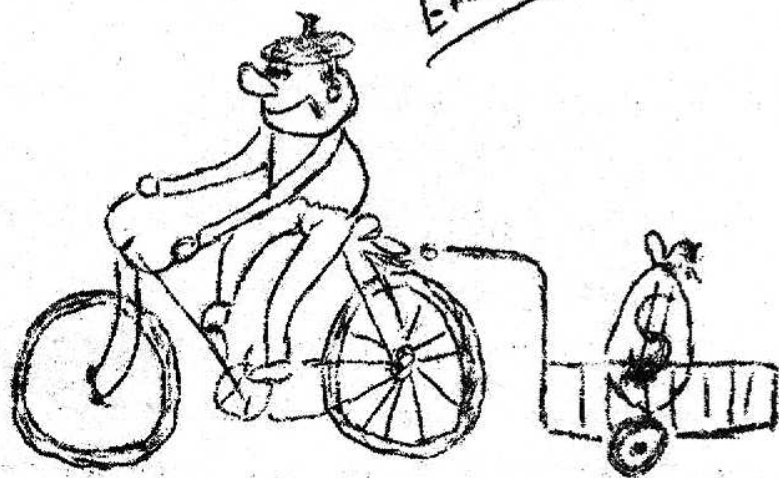

LA FEMOSA

BUTLLETÍ DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL
"LA FEMOSA" = JUNY-JULIOL-AGOST-
ARTESA DE LLEIDA-1972

PENSAMENTS LENTS ;
COMPTES CORRENTS

Llegiu, a la pàgina 5, la crítica humorística d'una tertúlia de cafè del nostre poble.

ACTIVITATS

El dia 14 d'agost, vigília de la Mare de Déu, patrona d'Artesa, "LA FEMOSA" va organitzar una gran revetlla.

Mal a dir que tots els actes s'havien preparat per a fer-los la vigília de Sant Jaume, però com que en aquella data no hi hagué temps material per a portar-los a terme, van ser ajornats fins el dia 14.

La revetlla consistia en representar unes obres, curtes, de teatre i fer, després, una sessió de ball. Les obres que es van representar foren les següents:

I^a "L'HONOR" d'Apeles Mestre

II^a "LA FI D'EN SARRALLONGA" d'en Maregall

III^a "EL BURRO DEL GITANO" d'Apeles Mestre

i el ball fou amenitzat per "ELS TARTANYNS" fins ben entrada la matinada.

El dia de les representacions, el presentador de les obres deia entre altres coses: "...per a portar-ho a terme hem tingut de vèncer no poques dificultats, de les quals les principals han estat la son i la feina d'aquest temps que, com tots sabem són dues coses constants i feixugues.

Sí, la son i la feina són uns grans mals en aquest temps, però el pitxor mal que tenim (i ja deu ésser una malaltia crònica) és voler-ho organitzar tot en poc temps. Tot ho hem de fer a coll calent. O ho fem així o no ho fem..

Faltava menys de 15 dies per Sant Jaume quan ens vam dir: Fem teatre per la revetlla del Sant ? ... I ens van decidir. Quan vam tenir les obres triades, els actors buscats i els papers repartits ens vam adonar que per a Sant Jaume no hi havia ni temps d'assejar ni dues vegades totes i les les obres, per la qual cosa, i en lloc de deixar-ho correr que hauria estat el més enertat, vam seixar-ho per la revetlla de la Mare de Déu.

Encara que les coses no surtin del tot malament, i menys si comptem el poc temps que hi dediquem, sempre hem d'escusar-nos de les possibles i inevitables falles...

Sort en tenim de que el públic d'Artesa és sempre assidu, antussiasta i pacient. Sap fer-se càrrec de les nostres deficiències. Amb tot, creiem que les feines fetes van sempre al davant.

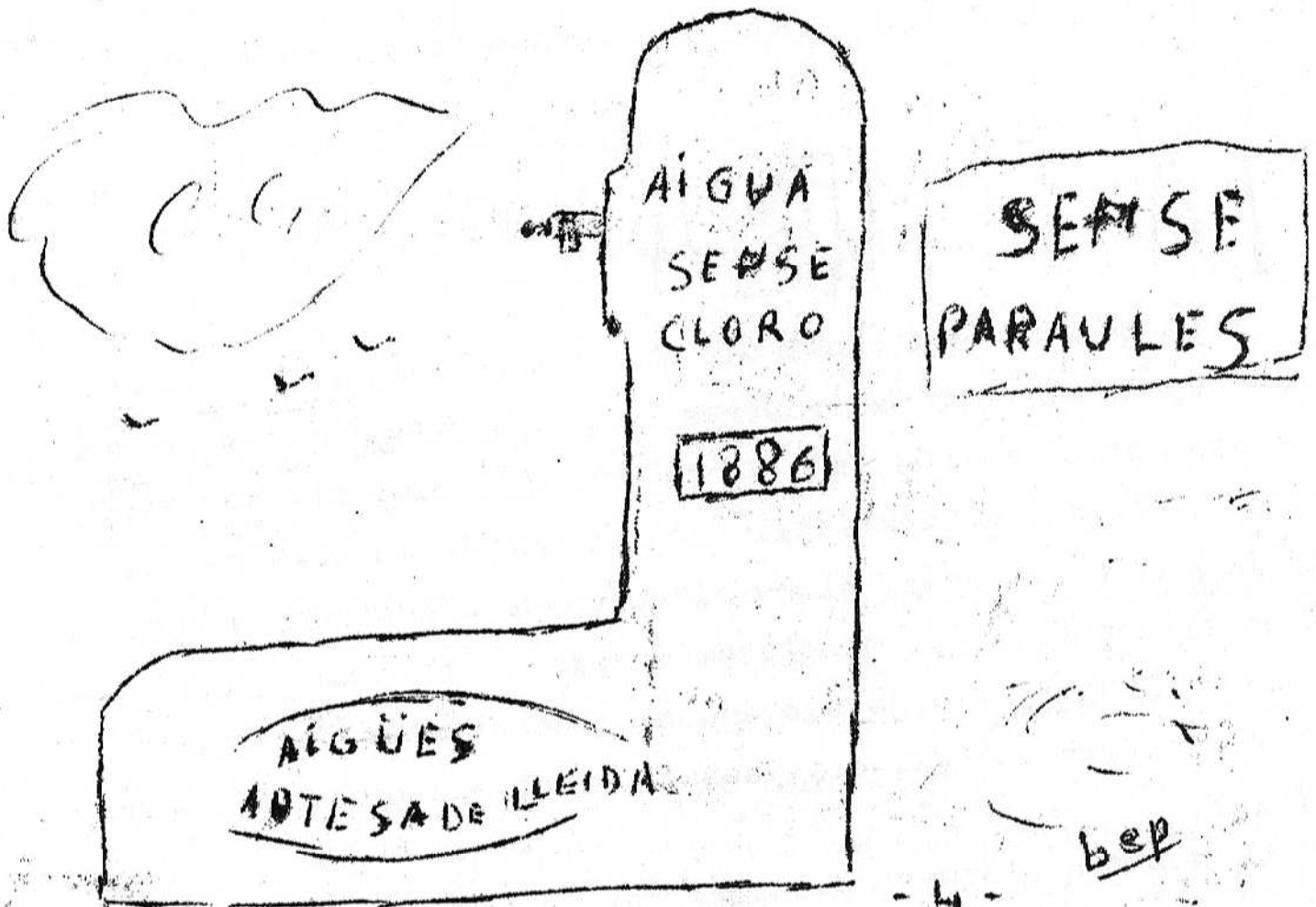
"LA FEMOSA" NOTÍCIA

A començaments de juny els membres del "Grup d'Arqueologia" van descobrir uns rastres de pintures rupestres en una roca del terme d'Alfés, al marge dret del riu Set. Aquestes pintures són del mateix estil i època que la majoria de les d'El Cogul (a El Cogul, hi ha pintures de dos tipus, de dues èpoques diferents) i estant classificades en el grup de pintures anomenat "LEVANTINES" ja que aquest grup s'esten des d'Alfés i El Cogul fins a Andalucia, sense separar-se gaire de la zona marítima.

La notícia d'aquest descobriment va estar portada per en mossén Pinyol a "LA MAÑANA" i des d'aquest diari.

L'altra premsa. La notícia també fou donada per diferents emissores de radio, així el nom de "LA FEMOSA" saltà a l'informació com a descobridora de les pintures.

El científic Joan Oró, enterat per la trempsa del descobriment, va voler coneixer les noves pintures i de pas les d'El Cogul, de les quals és un gran admirador però que encara no havia pogut visitar, així és que va venir a Artesa per a que l'acompanyessim a les pintures del Set. De tornada a Artesa visità la Col.lecció Arqueològica de l'Ajuntament la qual l'impresionà i l'interessà molt vivament. De la col.lecció d'Artesa s'emportà un os i blat per analitzar-ho al seu retorn a la N.A.S.A. .

PENSAMENTS LENTS
COMPTES CORRENTS

Toca la una de la nit,
es tanca la televisió.
S'acaben les partides
i es comença una reunió
en la que hi participa algun "consejal"
i algun membre de la "Hermandad",
ben complimentat,
per un comerciant molt acreditat.

L'adob com s'ha de llançà,
a màquina o a mà ?

(La tertulia en marxa està,
però ningú es posa a la realitat)

Diuen que el qui el llança a mà
és un antiquat;
però el seu compte corrent està envejat,
mentra que el mecanitzat
molta tècnica i res al comptat
i... Alguna lletra que s'ha tornat.

(No preguntem de quí és el tractor
ni tampoc el Grialó)

El del SEAT volem
i el de la bicicleta retallem
encara que tingui compte corrent.
Esclar que té quartos,
com què no se'n gata cap !

Fer quartos d'aquesta manera tots en sabem
diu algun sapient.

Palmeta s'ha de plantar
i així aviat podrem pagar...
Però la palmeta el que fa
és ja d'un començament
un empenyo amb l'altre empalmàr
i per a solucionar el pagar
a la caixa d'estalvis s'a d'anar.

Visca el Sr. Fermin
protector de les acorades
que empenyos tenim.

Defícil és el camí
per a poder contribuir
amb tota condició,
al peonatge i a la mecanització.

S'acava la reunió
i tothom dona raó
al de la bicicleta i el carretó
perquè... Té un bon racó.

R. Argilés

BIOGRAFIA

FEDOR DOSTOYEVSKY (1821-1881)

Era Dostoyevsky un home malaltís, nerviós que, patia sovint atacs epilèptics i portà totes les seves experiències i les obres que edificà amb el propòsit d'alliberar-se d'una passió que li era pesta.

Amb Dostoyevsky i Tolstoy, assolí el seu cim la novel·la russa. "Records de la casa dels morts", és els records obsessius dels anys negres d'estança en una presó de la Sibèria, per a estar barrejat dins del complot polític de Petróvsky. Fou condemnat a mort, i a darrera hora l'hi perdonaren la vida.

1862.- Quan tenia ja una certa anomenada per les seves obres publicades "Records de la casa dels morts" i "Humiliats i ofesos" emprengué el seu primer viatge a l'estranger i, camí de París, va fer estada a Wiesbaden (balneari alemany) on hi feia cap tot la societat burgesa russa. Era també una gran capital del joc i provà sort a la ruleta.

1863.- Tornà, però amb circumstàncies dramàtiques, (la seva primera dona agonitzava, víctima de tisi, i l'escriptor sofreix serioses crisis epilèptiques) se'n va a París per a trobar-se amb la seva amant i llavors s'entorna a Wiesbaden on guanya cinc mil francs a la ruleta. Marxa amb l'amant a Itàlia, però passant per Baden-Baden, un altre balneari, deixa, allí, damunt de la taula fins a l'últim franc. Ha de demanar diners a Rússia i manllevar-ni als compatriotes que hi ha a la ciutat.

1865.- A l'estiu, després de la mort de la seva muller i del seu germà, s'entrevista amb l'amant a Wiesbaden, i en cin dies perd tots els seus diners i l'amant l'abandona.

1866.- Tenia quaranta set anys i estava en una situació econòmica desesperada; la mort del seu germà l'obligà a fer-se càrrec de la viuda i dels cinc fills, un d'ells ilegítim, i a donar la cara als deutes del seu germà i, per a torna, la revista que ell dirigia "L'ÉPOQUE" havia tingut de plegar per falta de mitjants. Per a poder resoldre aquesta situació firma, al juliol un contracte obligant-se a lliurar una novel·la inèdita a primers de novembre de l'any següent. Mesos després lliurava a un altre editor el projecte de "Crim i càstic", és a dir que havia d'escriure dues novel·les al mateix temps; "Crim i càstic" i una altra. Es proposà d'escriure l'una al matí i l'altra a la tarda, però era ja l'octubre i encara no tenia res escrit de la segona novel·la, i per tan decidí de llogar una taquígrafa a la que dictà l'obra del 4 al 29 d'octubre i una setmana més tard s'hi casà; aquesta novel·la escrita en tres setmanes és "EL JUGADOR".

1867.- A l'abril, Dostoyewsky havia de fugir de Rússia per a no ésser empresonat per deutes. La temptació el porta a Wiesbaden on va perdre els pocs diners que tenia. De llavors que guanyà a les passions i neixien d'ell les grans obres: "L'IDIOTA" "ELS ENDIMONIATS" i "ELS GERMANS KARAMAZOV".

1880.- Arriva la consagració oficial quan pronuncià un discurs sobre Pushkin amb motiu de l'inaguració del

monument a aquest poeta.

1881.- Dostoyewsky moria a Sant Petersburgo el 28 de gener.

Felip

=====

UNA XERRADA AMB
ERNEST CARRERA
PRESIDENT DEL
"LABILDO SINDICAL"

Seguint les línies traçades en l'anterior Butlletí, en el que vam publicar l'entrevista amb la primera autoritat d'Artesa, la qual ens ha servit per a donar un caire nou al nostre Butlletí. És per això que hem cregut interessant de continuar polsant l'opinió dels artesencs.

Com que des de fa un temps obsrbem que al cinema hi va menys gent i que entre setmana el bar de l'"Hogar" està desert i que els joves i grans van a passar la festa a fora, Hem anar a xerrar amb el Sr. President de la "Hermandad Sindical" par a que ens parli de tots aquests problemes, problemes d'Artesa, i els generals de la Germandat. Ens rep molt cordialment i comencem així la nostra entrevista:

COM ESTAN PORTADES I COM RUTLLEN LES DIFERENTS SECCIONS DE L'"HOGAR" ?

La Germandat té autonomia propia, és a dir: Tot el que es fagi a l'"Hogar del Productor" és cosa de la Ger-

mandat. El cinema és una secció més de la Germandat, com n'hi podria haver d'altres, com la secció de Maquinària i tantes i quantes seccions es puguin muntar estan incloses dins de la Germandat. En quan al jovent, el jovent és amo de la Biblioteca i hi pot fer tot el que vulgui.

I EL BAR, COM RUTELA ?

El Bar és una cosa que subhasta la Germandat, abans se l'ajudava amb x pessetes per el gasto de llum, ara se li paga llum i força, això és amb el que se l'ajuda.

ÉS COM ES DIU L'"HOGAR", UNA CASA DEL POBLE I PER AL POBLE, OFICIALMENT ?

Oficialment sí, oficial i realment. Quan tots tenim necessitat, allí anem; com és ara amb l'adob de "prestam" de panís, adob i panís, com en altre temps havia estat l'adob de sembra que, ara sembla que ja s'ha superat. També, ara, per l'arrancada d'olivers i per anar a pagar la seguritat social... I altres serveix que fa.

I NO ES POSA TRAVES A RES QUE SIGUI UN SERVEI PER A EL POBLE; COM PER EXEMPLE REUNIONS...?

Fins ara tans quans ho han demanat, jo president del Cabildo, no hi he posat cap inconvenient a ningú. He preguntat, només, el què s'ha de tractar i prou.

I DINS DEL CABILDO NO HI HA CAP OPOSICIÓ ?

El Cabildo per aquestes coses no s'ha reunit mai. Per a fer una reunió no cal cridar el Cabildo; no és incumbència del Cabildo.

AMB ELS ANYS QUE FA QUE ESTÀ FORMAT, L'"HOGAR", HA PASSAT PER SERIOSES DIFICULTATS ECONÒMIQUES, ESTAN JA SOLVEN-

TADES O BÉ ENCARA HI HA FORATS PER A TAPAR ?

Estan totes sovintades, amb la ben entesa que, a l'últim crèdit agrícola que hi hagué, és va pintar la sala, el cafè i les oficines.

La secció de Crèdit Agrícoles va quedar les sobres i se'n va fer càrrec el Cabildo i amb això es va sufragant, no per mitjà de la quota que paguem per Guardería Rural, sinó per mitjà del que renda el Cafè i del que fins ara havia quedat del cinema.

I DEL PALCOS ?

No, de palcos l'any passat no n'hi hagué.

SABEN QUE EL CINEMA ÉS UN MORT QUE NOMÉS PRODUUEIX DÉFICIT, PERQUÈ S'AGUANTA ?

Perquè no deixa d'ésser una obra social per a el poble. Si avui hi ha una dèria en marxar, quina culpa tenen aquells senyors que no tenen mitjants econòmics o de velocitat per a marxar ? Per a mi no deixa d'ésser una obra social al poble. Si un dia el cinema es va muntar per a un fi econòmic, avui s'ha de mantenir a "capa i espasa" a la meua manera de veure, per a aquella gent que no tenen mitjans per a divertir-se els diumenges.

ELS DINERS , DEL DÉFICIT QUE DONA EL CINEMA, D'ON ES TREEN ?

Fins ara s'ha anat superant per si sol. Ara, d'aquí en endavant es una cosa que l'haurem d'estudiar al Cabildo. Si és necessari augmentar la quota o bé d'una manera o altra.

FSCACS

PER R. ARGILÉS

HUMOR

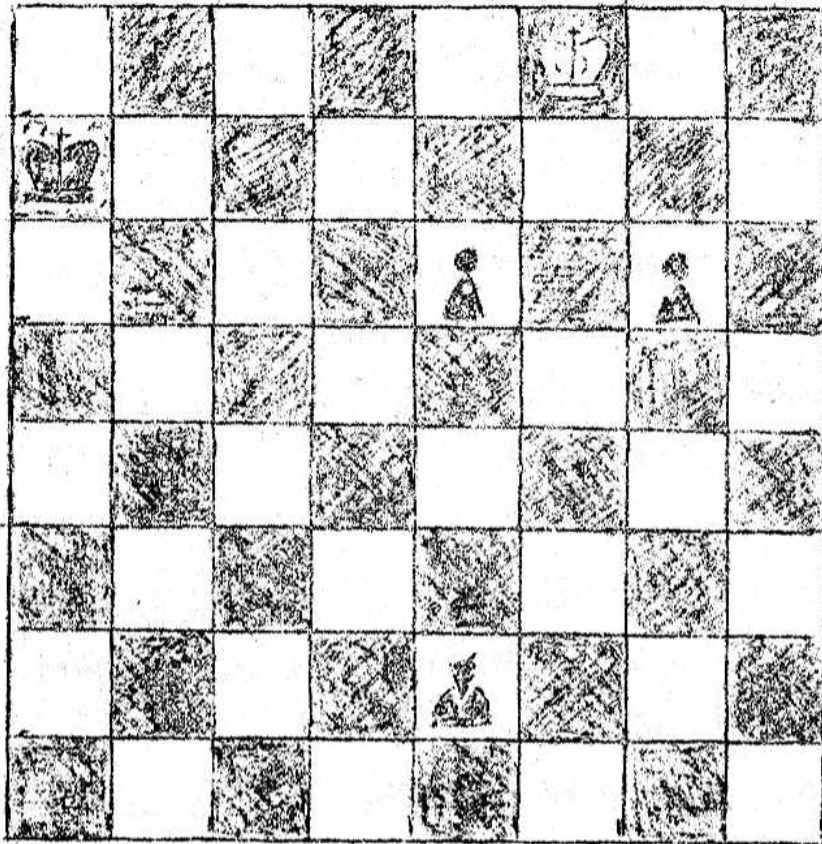
Joguen les blanques i fan taules.

=====

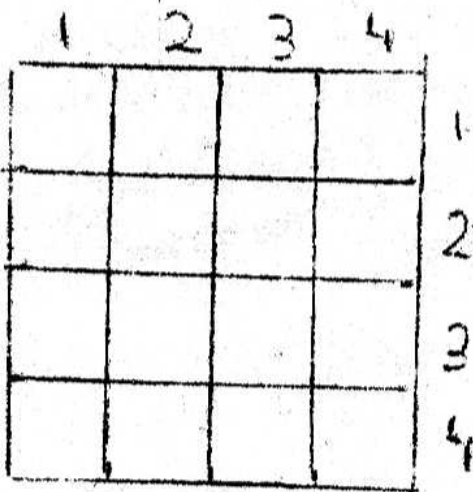
TRADUCCIÓ

La dita popular castellana "DE TAL PALO TAL ASTILLA", en català l'hauríem de traduir per "DE TAL PARE TAL FITL". Però ací a Artesa tenim una frase ben viva que aquí hi bé com l'anell al dit. Sabeu quina és

=====

MOTS ENCREUATS

HORITZONTALS:

- 1- Part d'una planta que consta dels òrgans de reproducció.
- 2- Mamífer rosegador, molt freqüent a les clavegueres.
- 3- Al revés, dona o femella que hag tingut un o més fills.
- 4- El dia que segueix immediatament al que som.

VERTICALS:

- 1- Sensació produïda per la pèrdua

de calor.

- 2- Al revés lloc que hi ha moltes eres.
- 3- Assassin
- 4- La part de l'arbre que porte fulles.

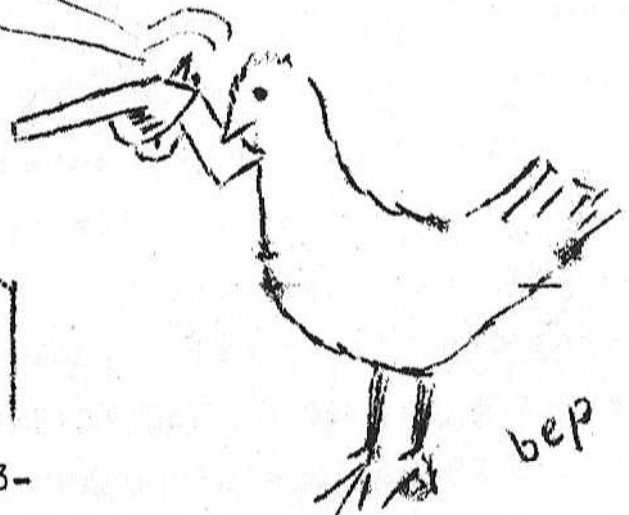
ENTRETEMENTS

Sí, ens aniria molt bé aquesta FESTA MAJOR, però no siguis dolent i torna-la a Artesa, i mira bé que no t'equivoquis de poble.

Em sento més segur així que amb el ram d'olivera.

Les solusions dels entrete-
ments les trobareu a la pàgina
23

TE EL SINDICAT, O HA FET PASSOS PER A SOLUCIONAR LA FESTA MAJOR D'ENQUANY ?

No, no n'ha fet cap, perquè per a mi no és incumbència de la Germandat. La Germandat es deu exclusivament als llauzadors, a la gent del camp. És una cosa per a la gent del camp, però per a organitzar festes, tan si són de tipus religiós, cultural o recreatiu, per a mi és incumbència de la Casa de la Vila, i és l'Ajuntament el que ha de vetllar per a organitzar la Festa Major.

ENQUANY, DONCS, EL SINDICAT NO FARA CAP PAS PER A LA FESTA MAJOR ?

No pot fer res la Germandat, ja que el poble pot dir: Noi, això no és incumbència teua. Jo per a defensar uns drets com a cosa agrícola no esperaria a que em punxessin una mica, sinó que fora el primer.

PERÒ EN LA COMODITAT QUE TENIEM AQUESTS DARRERS ANYS EN QUE LA FESTA MAJOR L'ORGANITZAVA EL JOVENT, NO ENS PODEM PROBAR PROBLEMES CREUS D'ÚLTIMA HORA I QUE, FINS I TOT, ARRIBI A NO FER-SE FESTA MAJOR ?

Bé, amb el programa de l'any passat ja ens vam trobar conjuntament Germandat i Ajuntament que, varem fer la Festa Major, Jovent, Germandat i Ajuntament, possiblement que enguany se'ns agravin, però l'Ajuntament éssent previsor del cas, hauria de previndre per l'any venidor. Jo seria el primer que lamentaria que no es fes Festa Major. Si un no en vol fer que marxi. L'Ajuntament és el que ha de vetllar per a que es fassi Festa Major i els demés organismes hem de col.laborar en tot el que puguem.

ME EXPLICARIA, SI ÉS QUE T'EXPLICACIÓ, ELS ACTES DE GAMBERGUE QUE ES DONEN A L'"HOGAR" ?

No, ara sembla que la cosa esta paralitzada. Donava la impressió de que s'havia muntat una cadeza de disturbis, de manera com si haguessin fet una política per a destruir allò. Al Cabildo n'Haviem parlat d'aquest gamberrisme però varon obter per a donar temps al temps que, si la cosa hagués cuntinuat hauri em agafat d'altres mesures, ara la cosa s'ha parat i cuntinuarà com abans. No sé si la democràcia en el temps que estem vevin està superada o bé encara s'ha de superar, però és una cosa que la democràcia cria gamberrisme, el gamberrisme només la dut el donar d'aquella casa a tothom, el no haver un responsable directe i exclusiu, i el donar les claus a dos o tres individus i allí hi entra tothom. Aqueta democràcia que s'ha agut e l'"Hogar", si s'hagués tallat "por lo sano" potser hauria estat contrapudent per part de la Germandat, per això ni vam agafar aquestes mesures i van obter per a donar llarques a l'assumpte i esperar com decauria.

TÉ DECIDIT LA GERMANDAT DE DONAR UNA FINALITAT AL PATI DE QUE DISPOSA A LA CARRETERA ?

La Germandat té l'esperança de construir-hi el magatzem graner. Ara, saben per endavant que el poble passa un malmoment econòmic, a conseqüència de la compra de les terres de Vinatesa i Grialó, perquè mirant-me la meua butxaca sé la dels demás poble. Al Cabildo tenim pençat construir el magatzem graner, no tot d'una vegada perquè la cosa no se senti tan "atropeçada", és a dir, construir-lo amb etapes.

ES PODRIA PARAR UNA MICA, PER MITJA DE L'"HOGAR", LA FU-

GIDA DEL JOVENT ELS DIUMENGES ?

Diffícilment, jo ho veig molt difícil, i ho sento perquè també tinc els crios que van pujant, però per avui la riuada està estesa i és difícil de controlar. HA ACELERAT, D'ALGUNA MANERA, A AQUESTA FUGIDA ELS HORARIS INTEMPESTUOSOS DEL CINEMA ?

Jo crec que el cinema en aquell temps potser va provocar una mica la fugida del jovent, però això són coses del temps en que estem vivin i no solament aquest fenomen passa a Artesa sinó que passa arreu de la Província. COM ESTAN LES RELACIONS ENTRE ELS DOS ESTAMENTS DEL POBLE, ÉS A DIR, ENTRE L'AJUNTAMENT I LA GERMANDAT ?

Que jo sàpiga estan bé, jo només puc dir que no hem tingut tractes de cap mena. No hem tengut canvis d'impressions perquè no se'ns ha demanat, és a dir; l'Ajuntament no ens ho ha dit ni la Germandat ha demanat cap opinió, és a dir; ni un ni l'altre l'hem demanat. Jo recorde que al juliol de l'any passat, quan vaig pendre posició, jo quefe de la Germandat vaig fer fer un ofici al Sr. secretari oferint-me incondicionalment a l'Ajuntament per a tot. Un dia em va cridar el Sr. Alcalde i varen tenir un canvi d'impressions, i d'aquí no hem passat.

VOSTÉ OPINA QUE HI HA BONES RELACIONS, LLAVORS QUE OPINA SOBRE EL QUE DIU EL Sr. ALCALDE ?

Jo, d'aquestes declaracions del Sr. Alcalde, i que hem perdoni, en faig cas omís, no vull retraure coses de rentadaor que sortirien a la llum del carrer i que no tenen ni valor ni importància.

PERQUÈ A ARTESA NO HI HA COOPERATIVA ?

Perquè tinim un sindicalisme implantat, però no un sindicalisme de llei que sentim. Estic plenament convençut de que no sentim el sindicalisme i concretament la cooperativa, Tenim el sindicalisme perquè és de llei i l'hem de tenir, perquè la llei ho mana així. No veig a ningú una línia de cooperativisme perquè ni hi ha confiança, es a dir; no tenim confiança els uns amb els altres amb una línia de cooperativisme. Possiblement encara queda reminiscències d'aquella cooperativa que hi hagué a Artesa, encara que hem de creure que allò ja està superat: "Aigua passada no mou molí."

Sr. President, moltes gracies pel temps que ens ha dedicat.

Josep-Damon Gallart i Felip Domènech

====88888====88888====88888====88888====88888====88

-7-7-7-7-7-7-7-7-7-7-7-7-7-

QUASI Telegrammes

Puigverd és un poble on creuen que "LA UNIÓ FA LA FORÇA" : Artesa és ben bé l'altra cara de la medalla, deu de ser per allò de l'"excepció confirma la regla.

===888===888===888===

Coneixeu els contes de "LES MIL I UNA NIT" ?, Segurament que sí, doncs bé, segons notícies d'última hora . estan apunt de sortir...

LES MIL I UNA ALINIACIONS

(Dels carrers del poble d'Artesa)

No perdeu l'ocasió de complar-lo : és edició reduïda.

A. Iglesias

EL NAIIXAMENT DE L'ESCOLTISME

Es en el segle XVIII quan alguns precursors comencen a considerar al nen com alguna cosa més, reconeixer-li uns drets que fins llavors hi havien estat negats per la societat dels grans. Però no és fins a les darreries del segle passat quan es prend una veritable consciència de l'educació dels infants. Les escoles hi juguen un paper preponderant, s'implanten nous mètodes d'ensenyament i la pedagogia es posa de moda. El nen adquireix, dins de la societat, una primacia i és conreat i adobat com si fos un arbre que donés pomes d'or, i les persones grans esperen des de començaments del segle fins avui que les noves generacions salvin el món.

Es llavors, 25 de juliol de 1907, el campament de Brownsea, quan s'inicia l'escoltisme amb una vintena de nois que escolten les aventures d'un vell oficial colonial anglès. Aquest home s'anomena Baden-Powell i era fill d'un pastor protestant que, després d'una brillant carrera militar en l'exèrcit colonial, funda i dirigeix fins a la seva mort el moviment de jovestut que més adeptes ha tingut a tot el món. Fou un home molt actiu i vivaç, estudiava, escrivia diaris, dibuixava i dormia molt poc, per aquest motiu a l'exèrcit rebé el nom d'"impeesa", el llop que no dorm. Però quan és més feliç és quan viatja i es relaciona amb homes i coses noves. Després de 30 anys dedicats al moviment escolta es va esmentar d'aquest al Jamboree de Veghelzang, Holanda. Es retirà a Kènia on morí el 8 de gener del 1941, quan el fantasma de la guerra s'estenia per Europa.

L'educació dels escoltes durant la guerra, el creixement

el moviment així com les relacions de germanor establertes entre els escoltes de tot el món, són el més bonic homenatge que podien fer al "VELL CAP" que donà una part de la seva vida a la joventut i al moviment escolta.

En primer lloc, i seguin les directrius traçades per Baden-Powell, l'escoltisme és un mètode educatiu que de cap manera pot substituir a l'ensentament dels mestres o dels pares. El mètode escolta vol fer descobrir a l'infant el servei al proïsme. El seu mètode és la vida en grup i a l'aire lliure, davant de tot vol formar nois quedavant d'un abús puguin dir; Prou! Nois que pensin per ells mateixos que siguin conscients de la seva tasca en el món que els envolta.

S'ha d'acabar amb els egoistes, els individualistes siberites. Volom més relacions fraternals entre els homes alegria i acció, molta acció. Si podem arribar a aconseguir aquests homes, de retruc canviarem la societat.

L'escoltisme, com és natural, ja que vol educar persones en tots els aspectes, no had'oblidar el pla religiós dels infants, i per això segueix la religió cristiana en totes les seves branques (catòlica, protestant etc.) En aquest pla el cap té la dura tasca de fer descobrir als infants la religió en si. Descobrir i estimar a Crist, i que aquest no sigui vist pels nens com un jutge o un tirà, sinó com un germà, un model de vida, una força alliberadora dels homes.

Cal destacar, també, la descoberta d'arrelament al país, integració total. coneixer la seva història, costums, llengua i literatura. Amb una paraula, que els infants prenguin consciència de la realitat del país on

HISTÒRIA D'ARTESA

ELS ROMANS

Els romans arribaren per primera vegada a la Península l'any 218 abans de Crist, per atacar la reraguarda de l'exèrcit d'Anibal. Una vegada vençuts els cartaginesos, els romans decidiren conquerir la Península.

Els ibèrics, després d'unes petites revoltes locals, com les d'Endivil i Mandoni, passaren a formar part de l'Imperi romà, i des de la terra ibèrica el potent exèrcit anà estrant i conquistant la resta de la Península que, ells anomenarien Hispània.

Poc a poc, els ibèrics, serien tan influenciats per la cultura dels romans que s'esborraria per complet la seva. Aquesta influència començà primer en les ciutats i s'estengué llavors pels llocs i racons més amagats.

Degut que amb els romans començà al país un llarguíssim període de pau, els nous poblats foren edificats a les planes.

ELS ROMANS AL TERME D'ARTESA:

Com deiem abans, l'influència romana es va deixar sentir entre els ibèrics que, van adaptar-se a poc a poc als gustos dels conqueridors. Això es nota molt bé en els dos poblats ibèrics que hi ha dins del terme, i que ja en parlàvem en el passat Butlletí. En aquests poblats, junt a la ceràmica tradicional i feta a mà s'hi troba la campaniana i la ibèrica pintada, però també, i cada vegada més, la romana, sobretot la del tipus de sigillata,

que és inconfundible pel seu vernís (les dues cares) de color roig viu lluent. A demés d'aquests dos poblats on s'hi nota tota la seva influència, al terme n'hem trobat dos més, i aquests ja no s'hi troba la ceràmica típica ibèrica, per la qual cosa han s'èsser més tardans. El primer localitzat és al secà, molt aprop de Les Cadoelles i l'altre als Puntals. Tan l'un com l'altre sembla que no eren gaire grans, potser es tractava d'unes edificacions aïllades. La cosa és molt difícil d'assegurar ja que estan en terreny de conreu i en part trasellats, i per tan s'esborrat la seva forma.

ELS VISIGOTS I ELS ARABS :

A la decadència de l'imperi romà, arriben a la Península procedents del nord-est d'Europa, una sèrie de gent que se'ls coneix amb el nom de BARBARS. Encara que tots seran absorbits per la força de la cultura romana. La Hispània passarà a dependre del món visigòtic, però aquest, que no podrà aturar l'empenta àrab passarà a dependre del món musulmà. Sembla segur que tan els visigots com els àrabs visqueren al nostre terme, però ara per ara no en sabem res.

Amb l'expulsió dels moros per l'exèrcit cristià, el nostre poble passarà a formar part, ja definitivament, del poble català. I és ara, en aquest moment quan comença veritablement la HISTÒRIA D'ARTESA que, ja n'anirem parlant en els propers butlletins

LA VEU QUE ENS ACUSA

Jo sóc un artesenc de mena,
en sóc de de el naixament.
De ser artesenc no sé si sento pena
o bé si n'estic content.

=====

Sento una veu insistent;
una veu lenta i segura
semblant a un sospir del vent
que, passa passa i no s'atura...
La sento con una enrampada en tot el cos
una filrada estranys que, en un moment
se m'endinsa en la car fins al moll de l'os
transformant-se, en el cervell, en pensament.

Sí, sento una veu que també la sens tu,
que, també la sentiell i tots els artesencs.
És un retret punxenc, despullat i cru
que ens acusa impacable estrenyent les dents.

Què en penseu fer d'aquest poble malaltis ?
Deixar-lo morir lentament i després enterrae-lo ?
O buscareu, entre tots, el remei precís
que , a poc a poc, harà de reanimar-lo ?
Què penseu fer, tancar els ulls i plegar els
braços ?

Girar-vos el cervell per a no pensar ?
Dir, potser amb fatxanderia , que sou capaços
d'enriiu-vos-en i els diumenges tranquils marxar ?

..... =

S'apaga la veu i tot queda en calma.
Només els sotrats del cor se senten forts...
És l'únic senyal de que tenim ànima,
de que els fills d'Artesa no són pas tots morts.

.....

S'atansa la nit i creix amenaçadora
la focor
cenyint a aquest poble de tan malstrugança.
Però creixen els batecs dels cors a un ritme
engreecador
que és, per amor a Artesa, una esperança.

Adolf

=====

SOLUSIONS

ESCACS R 7 R, negres : A 3 D, resposta, R 6 A

TRADUCCIÓ : FILLS DE GATS CACEN RATES

MODS ENCREUATS

Oritzontals: 1- Flor. 2- Rata. 3- Mare. 4- Demà.

Verticals: 1- Fred. 2- Eral. 3- Mato. 4- Rama.

SUMARI

PORTADA :

Dibuixos humorístics corresponents a :
a l'escrit de la pàgina N° 5

PÀGINA N^o

2- Activitats

3- "LA FEMOSA" notícia

4- Humor

5- Pensaments lents; compte corrents

7- BIOGRAFIA : Fedor Dosoyewsky

9- Una xerrada amb Ernest Càrrera, president
del Cabildo Sindical

12 i 13-

Humor i entreteniments

18- El naixement de l'Escoltisme

20- HISTÒRIA D'ARTESA : Els romans

22- La veu que ens acusa

23- Solució als entreteniments.